

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Методика навчання географії»

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Освітньо-професійна програма	«Середня освіта (Географія)»
Факультет	Географії, історії та туризму
Кафедра	Географії і туризму
Семестр	1
Кількість кредитів	5
Мова викладання	українська

Викладач	к. геогр. наук, доц. Романів Андрій Степанович
Контактна інформація	romanivrivne@gmail.com

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	<p>Перехід до постіндустріального інформаційного суспільства, що є запорукою національного розквіту неможливий без якісної географічної освіти у освітніх закладах різних типів та рівнів. Географія та суміжні з нею дисципліни покликані формувати в учасників освітнього процесу систему поглядів на світ, їхнє мислення, географічну компетентність, екологічну і економічну культуру. Реформування загальноосвітньої та вищої освіти в Україні поставила перед сучасними вчителями та викладачами складну мету: сформувати в учасників освітнього процесу систему географічних знань і навичок самостійної пізнавальної діяльності та розвивати критичне й творче мислення. Реалізація даної цілі неможлива без якісної сучасної методичної підготовки майбутнього фахівця.</p>
Мета та цілі	<p>Формування у майбутніх фахівців системи спеціальних теоретичних знань та практичних навичок основних положень теорії й практики щодо викладання географії та суміжних дисциплін географічного циклу у закладах освіти різних рівнів. Стратегічною метою є формування фахівця високого кваліфікаційного рівня та комплексна підготовка сучасного викладача, який має значний творчий потенціал, здатний впроваджувати у навчально-виховний процес сучасні освітні технології та оригінальні авторські методики.</p> <p><i>Основні цілі:</i></p> <ul style="list-style-type: none">розглянути загальні науково-теоретичні основи методики викладання географії у освітніх навчальних закладах різних типів;вивчити концептуальні засади організації навчально-виховного процесу загальноосвітніх навчальних закладів та вищої школи;проаналізувати структуру та зміст навчальних програм з географії для загальноосвітніх навчальних закладів, освітні програми, навчальні плани, робочі програми з географічних дисциплін у закладах вищої

	<p>освіти;</p> <ul style="list-style-type: none"> • дослідити стан навчально-методичного забезпечення вивчення географії та географічних дисциплін у освітніх закладах різного типу, зміст та структуру підручників та навчальних посібників з географічних дисциплін; • ознайомитись з методами науково-педагогічних досліджень, сучасними освітніми технологіями та принципами навчання географії в організації навчально-виховного процесу освітніх закладах різного типу; • вивчити типологію і структуру сучасних типів уроків, аудиторних занять з географії, традиційні та інтерактивні форми навчання. • орієнтуватися у сучасному освітньому просторі; • застосовувати теоретичні знання з методики, психолого-педагогічних та географічних наук для практичної організації навчально-виховного процесу з географічних дисциплін у закладах освіти різних типів; • забезпечувати єдність мети, змісту, методів та засобів навчання, його організаційних форм; • сформувати вміння організовувати та проводити науково-педагогічні дослідження з актуальних проблем методики навчання географії; • моделювати різні типи та форми навчальних занять, організовувати самостійну роботу учнів та студентів з географічних дисциплін; • добирати систему ефективних методів, прийомів, форм, засобів навчання для організації навчально-пізнавальної діяльності у закладах освіти; • підвищувати свій загальноосвітній і фаховий рівень, організовувати самоосвіту, творчо користуватись різними джерелами інформації.
<p>Результати навчання</p>	<p>Описує методику розробки освітніх проєктів, пояснює зміст та призначення їх етапів, аналізує спроможність управління процесом їх впровадження, прогнозує очікувані результати. Демонструє уміння класифікувати, упорядковувати і узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов навчального процесу, потреб формування ключових компетентностей та інтегрованого навчання. Обирає шляхи розв'язання практичних задач у професійній діяльності з методики профільного навчання географії та позанавчальної роботи, творчо застосовує методи формування ключових і предметних географічних компетентностей здобувачів у закладах освіти різного типу. Знає та застосовує поняттєво-концептуальний апарат географії, теоретичні й емпіричні досягнення психології, педагогіки та методики навчання географії, що дозволяє пов'язувати й порівнювати різні погляди на проблемні питання сучасної географії та освітнього процесу з географії, організувати дослідницьку роботу. Обґрунтовує вибір сучасних методів і технологій прикладних географічних досліджень, профільного навчання географії, позанавчальної роботи зі здобувачами освіти, володіє методикою географічних досліджень, необхідних для організації практичних занять з географії та позашкільної роботи, демонструє вміння організувати дослідницьку роботу здобувачів освіти. Демонструє володіння спеціалізованими уміннями та навичками розв'язання проблем сучасної географічної науки, педагогіки, психології, методики навчання географії, які є необхідними для проведення наукових досліджень, провадження інноваційної наукової та педагогічної діяльності.</p>
<p>Soft skills:</p>	<p>Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності. Здатність до моделювання змісту навчання, формування в учнів ключових компетентностей та здійснення інтегрованого навчання. Здатність розв'язувати задачі у професійній діяльності з методики профільного навчання географії та позакласної роботи, спрямовані на формування у</p>

	<p>здобувачів освіти ключових і предметних географічних компетентностей, фахового світогляду.</p> <p>Здатність до поглиблення знань і вдосконалення предметної області природничої, антропогенної, суспільної географії, картографії та геоінформаційних технологій, методики навчання географії, що включають новітні наукові здобутки у сфері професійної педагогічної діяльності, є основою для оригінального мислення, проведення досліджень та критичного осмислення професійних проблем. Здатність до здобуття спеціалізованих умінь та навичок розв'язання проблем сучасної географічної науки, педагогіки, психології, методики навчання географії, які необхідні для проведення наукових досліджень, провадження інноваційної наукової та педагогічної діяльності.</p>
Пререквізити	<p>Освітня компонента, що закладає базові основи фахових компетентностей. Базується на знаннях раніше отриманої раніше вищої освіти. Читається в комплексі з базовими дисциплінами на I курсі другого (магістерського) рівня вищої освіти, зокрема «Педагогіка та психологія освітньої діяльності», «Інноваційні технології в географічній освіті» та ін.</p>

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання	К-сть балів
<p>1. Методика навчання географії у закладах освіти як педагогічна наука. Нормативно-правове забезпечення викладання географії у закладах освіти різних рівнів.</p>	<p>Предмет дослідження, зміст та структура методики викладання географії у закладах освіти. Мета і завдання методики навчання географії, її значення для формування необхідних якостей компетентного і творчого педагога, здатного успішно реалізувати цілі географічної освіти у закладах освіти різних рівнів. Основні функції вчителя географії на рівні закладів загальної середньої освіти та викладача географії вищої школи.</p> <p>Актуальні проблеми методики викладання географічних дисциплін на сучасному етапі розвитку середньої та вищої освіти.</p> <p>Концепція нової української школи та Державні стандарти базової та повної середньої освіти. Навчальні програми закладів загальної середньої освіти. Документація вчителя географії загальноосвітніх навчальних закладів.</p>	<p>Здача виконаних практичних завдань з захистом теоретичних положень</p>	6
<p>2. Сучасна дидактична система фахової географічної підготовки у закладах вищої освіти. Документація викладача географії вищої школи.</p>	<p>Сучасні вимоги до географічної освіти у вищих навчальних закладах. Структура географічної освіти за наявними освітньо-кваліфікаційними рівнями. Особливості змісту географічної освіти у вищій школі. Освітні програми та навчальні плани у підготовці фахівців-географів та вчителів географії для закладів загальної середньої освіти. Структура освітніх програм та навчальних планів. Обов'язкова та варіативна компонента освітніх програм та навчальних планів.</p> <p>Тенденції розвитку змісту та методики навчання географії у вищій школі. Сучасні зміни у географічній освіті у зв'язку з реформуванням вищої школи в Україні з метою наближення її до європейських та світових стандартів. Критерії ефективності навчання. Головні критерії якості організації навчально-виховного процесу.</p> <p>Проблеми і перспективи змін у змісті географічної освіти вищої школи для підготовки студентів різних освітніх рівнів.</p> <p>Структура і значення навчально-методичного забезпечення географічного курсу вищої школи.</p>	<p>Здача виконаних практичних завдань з захистом теоретичних положень</p>	6

	<p>Характеристика складових навчально-методичного комплексу. Методика використання окремих компонентів навчально-методичного забезпечення у вищій школі. Вимоги щодо розробки сучасного навчально-методичного комплексу географічної дисципліни у ЗВО.</p> <p>Основні та додаткові види документації викладача географічних дисциплін у ЗВО. Планування різних видів діяльності викладача вищої школи.</p> <p>Індивідуальний навчальний план роботи викладача, його структура і зміст. Робоча програма та силабус географічної дисципліни у вищій школі. Основні складові компоненти робочої програми.</p> <p>Методичні особливості ведення вузівської документації.</p>		
3. Методи науково-педагогічних досліджень у закладах освіти.	<p>Поняття про методи науково-педагогічних досліджень, їх мета, завдання і значення. Сучасні класифікації методів.</p> <p>Методи теоретичного рівня. Аналіз інформаційних джерел. Виявлення та обґрунтування проблеми, визначення і уточнення основних напрямів дослідження. Історичний, статистично-математичний, порівняльний методи. Системно-структурний підхід.</p> <p>Методи експериментально-емпіричного рівня. Спостереження, його види. Програма та методика спостережень. Вивчення документації вищої школи, архівних документів. Метод анкетування. Рекомендації до розробки анкет для учнів, студентів та викладачів. Соціометрія, її можливості.</p> <p>Педагогічний експеримент. Психолого-педагогічні вимоги до експерименту. Констатувальний і формувальний етапи експерименту. Розробка методики організації та проведення експериментальної роботи. Узагальнення та обробка експериментальних матеріалів. Обґрунтування висновків.</p> <p>Основні етапи методичного дослідження у закладах освіти. Постановка проблеми. Визначення об'єкту і предмету дослідження. Висунення робочої гіпотези. Формування завдань експериментальної роботи. Експериментальна перевірка робочої гіпотези з обробкою та аналізом результатів.</p> <p>Основні напрями перспективних досліджень дидактичних аспектів щодо викладання географії у закладах освіти.</p>	Анотація матеріалу за темою.	6
4. Принципи навчання географії.	<p>Поняття про принципи навчання. Класифікація принципів навчання за різними ознаками. Тенденції розвитку принципів навчання у закладах освіти. Характеристика загальнодидактичних та специфічних принципів навчання географії. Особливості їх реалізації на уроках та під час проведення аудиторних занять у вищій школі.</p> <p>Основні підходи до визначення поняття компетентності. Характеристика ключових компетенцій майбутнього фахівця-географа.</p>	Здача виконаних практичних завдань з захистом теоретичних положень	4
5. Методи навчання географії у закладах освіти різних рівнів.	<p>Поняття про методи навчання. Класифікація методів навчання географії за різними ознаками. Характеристика окремих груп методів навчання, особливості їх використання у освітніх закладах різних рівнів. Оптимальне поєднання різних методів навчання, як умова для досягнення найвищих результатів у навчально-виховному процесі з географічних дисциплін.</p>	Здача виконаних практичних завдань з захистом теоретичних положень	4
6. Засоби навчання географії у	<p>Функції засобів навчання та їх класифікація. Планування оптимальної системи засобів і методів навчання у процесі проведення аудиторних занять. Використання підручника з географії як основного засобу навчання у звкладах</p>	Здача виконаних практичних завдань з	4

<p>закладах освіти різних рівнів.</p>	<p>загальної середньої освіти. Основна та додаткова література при вивченні географічних у вищій школі. Географічні карти як джерело географічних знань. Використання картографічних матеріалів. Обробка статистичних матеріалів та їх аналіз.</p> <p>Інтерактивна дошка та її можливості для вдосконалення навчального процесу на аудиторних заняттях з географічних дисциплін.</p>	<p>захистом теоретичних положень</p>	
<p>7. Форми організації навчально-виховного процесу з географії у закладах освіти різних рівнів.</p>	<p>Урок як основна форма навчання у закладах загальної середньої освіти. Вимоги до сучасного уроку. Типи і структура уроків. Моделювання компетентнісно орієнтованих уроків різних типів.</p> <p>Аудиторна робота зі студентами. Цілі та завдання лекційних занять для формування у студентів теоретичних знань з географічних дисциплін. Сучасні вимоги до проведення лекційних занять. Проблемна спрямованість лекцій з географії. Застосування під час лекції різних засобів унаочнення: таблиць, схем, географічних карт, відеофрагментів, мультимедійних комп'ютерних програм.</p> <p>Загальнодидактичні і специфічні вимоги щодо організації та проведення практичних і лабораторних занять. Завдання та значення лабораторних і практичних занять з географічних дисциплін, їх різновиди та структурні особливості. Специфіка організації лабораторних та практичних занять з географічних дисциплін у вищій школі. Навчально-методичне і дидактичне забезпечення лабораторних та практичних занять. Цілі і значення семінарських занять. Сучасні вимоги до технології організації та проведення семінару, його структурні особливості.</p>	<p>Здача виконаних практичних завдань з захистом теоретичних положень</p>	<p>4</p>
<p>8. Підготовка вчителя географії загальноосвітнього навчального закладу та викладача вищої школи до аудиторних занять. Розробка планів-конспектів аудиторних занять у школі та закладах вищої освіти.</p>	<p>Планування уроків відповідно до навчальної програми та календарного планування вчителя. Визначення типу та структури уроку. Використання технічних засобів навчання у розгляді тем тощо. Підготовка конспектів уроку. Вимоги до розробки планів-конспектів аудиторних занять. Методична складова планів-конспектів, її структурні особливості.</p> <p>Планування змісту аудиторних занять згідно навчального плану та робочої програми географічної дисципліни у закладі вищої освіти. Розробка лекційного заняття, опрацювання інформаційних джерел з відповідних питань географічної дисципліни. Визначення послідовності та структури лекції. Виділення проблемних запитань і завдань за змістом лекції. Використання інтерактивних методів та засобів під час проведення лекційного заняття.</p> <p>Підготовка інструктивних матеріалів до проведення лабораторного або практичного заняття з географічної дисципліни.</p> <p>Дидактичні матеріали до аудиторних занять. Складання інструктивних карток для учнів та студентів.</p>	<p>Здача виконаних практичних завдань з захистом теоретичних положень</p>	<p>4</p>
<p>9. Сучасні освітні технології та їх використання у навчальному процесі закладів загальної середньої освіти та вищої школи.</p>	<p>Психолого-педагогічні аспекти розвитку освітніх технологій. Динаміка формування поняття про освітні технології. Структура та основні критерії педагогічної технології. Наукові засади сучасних освітніх технологій.</p> <p>Класифікація педагогічних технологій за різними ознаками. Системний аналіз педагогічної технології та структурні елементи її характеристики.</p> <p>Специфіка використання сучасних технологій навчання для вивчення географічних дисциплін. Комплексний аналіз педагогічних технологій та можливостей їх застосування у навчальному процесі.</p>	<p>Здача виконаних практичних завдань з захистом теоретичних положень</p>	<p>4</p>

	<p>Поняття про інтерактивні технології навчання. Функції та сфери впливу інтерактивного навчання. Класифікація інтерактивних форм навчання, їх дидактичні можливості.</p>		
<p>10. Використання комп'ютерних технологій у закладах освіти.</p>	<p>Методичні особливості комп'ютерного навчання. Проблема створення комп'ютерних навчальних програм для вивчення географічних дисциплін.</p> <p>Електронні посібники з географічних дисциплін. Інтернет та його можливості для пошукової діяльності студентів. Використання додатків Google, STEM-технологій на заняттях географії як засобу підвищення ефективності навчання. Роль технологій дистанційного навчання в умовах сьогодення. Переваги і недоліки технологій дистанційного навчання.</p>	<p>Здача виконаних практичних завдань з захистом теоретичних положень</p>	<p>6</p>
<p>11. Система педагогічного контролю за навчальними досягненнями учнів та студентів з географічних дисциплін.</p>	<p>Психолого-педагогічні вимоги до здійснення педагогічного контролю у загальноосвітніх закладах та вищій школі. Типологія шкал для оцінювання навчальних досягнень учнів та студентів.</p> <p>Методи контролю і самоконтролю та особливості їх застосування на аудиторних заняттях з географічних дисциплін.</p> <p>Види і форми організації контролю знань, шляхи їх удосконалення. Критерії і норми оцінювання знань, умінь і навичок учнів та студентів. Особливості підготовки та проведення тематичного, підсумкового контролю. Організація індивідуальних та групових консультацій для учнів та студентів. Особливості організації та проведення заліку та екзамену з географічної дисципліни.</p> <p>Тестування як універсальний засіб педагогічного контролю навчальних досягнень студентів з географічних дисциплін. Переваги і недоліки тестового контролю навчальних досягнень учнів та студентів.</p> <p>Класифікація тестових завдань за різними ознаками. Психолого-педагогічні вимоги до складання та змісту тестових завдань. Урахування міжнародних стандартів щодо наявності різних когнітивних рівнів тестових завдань.</p> <p>Сучасні вимоги щодо розробки закритих тестових завдань для діагностики навчальних досягнень з географічних дисциплін.</p>	<p>Здача виконаних практичних завдань з захистом теоретичних положень</p>	<p>4</p>
<p>12. Позакласна та позаурочна робота в школі. Самостійна робота студентів з географічних дисциплін у вищій школі.</p>	<p>Цілі і завдання позаурочної роботи в школі. Основні види позакласної роботи в школі з географії: гурткова робота, організація тематичних заходів з географії, проведення навчальних красназвчих екскурсій, науково-дослідна робота учнів у секціях географічного напрямку МАН України та ін.</p> <p>Цілі і завдання самостійної роботи студентів в умовах реформування вищої школи. Нормативні документи та положення МОН України про самостійну роботу студентів, її планування і контроль.</p> <p>Класифікація форм та видів завдань самостійної роботи студентів за різними ознаками. Рекомендації щодо ефективної організації самостійної роботи та перевірки її результатів.</p> <p>Особливості керівництва курсовими та кваліфікаційними роботами студентів з географічних дисциплін. Залучення студентів до науково-дослідницької роботи. Організація проблемного гуртка або проблемної групи з географічної дисципліни.</p>	<p>Здача виконаних практичних завдань з захистом теоретичних положень</p>	<p>4</p>
<p>13. Методичні особливості вивчення</p>	<p>Структура шкільної географії базової і повної загальної середньої освіти. Методичні підходи при вивченні структурних розділів географії на рівні різних класів:</p>	<p>Здача виконаних практичних</p>	<p>4</p>

окремих курсів з географії у загальноосвітніх закладах.	«Загальна географія» (6 клас), «Материки та океани» (7 клас), «Україна у світі: природа, населення» (8 клас), «Україна і світове господарство» (9 клас), «Географія: регіони та країни» (10 клас), «Географічний простір Землі» (11 клас). Відмінності програми курсів на рівні стандарт та профільної школи. Спецкурси та факультативи з географії.	завдань з захистом теоретичних положень	
---	--	---	--

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України: [підручник для студентів, аспірантів] / А.М. Алексюк. – К. : Либідь, 1998. – 558 с.
2. Алексюк К.Ю., Романів А.С. використання додатків Google на уроках географії. Актуальні проблеми та перспективи розвитку регіонів: матеріали II міжнар. наук.- практ. конф. (Рівне, 23 червня 2023 року) / МEGУ ім. акад. С. Дем'янчука. Рівне. МEGУ ім. акад. С. Дем'янчука, 2023.
3. Андрущенко В.П. Педагогіка вищої школи: [підручник] / АПН України; Інститут вищої освіти / В. Г. Кремень (ред.), В.П. Андрущенко, І. Д. Бех, І.С. Волощук, О.В. Глузман, Н.В. Гузій, Н.М. Дем'яненко. — К. : Педагогічна думка, 2009. — 256 с.
4. Бабешко О. О. Методика навчання географії : [посібник для вчителів і студентів-географів педуніверситетів] / О. О. Бабешко – Умань : АЛМІ, 2005. – 263 с.
5. Бойко В.М., Брайчевський Ю.С., Яценко Б.П. Географія (рівень стандарту) підручник для 10-го класу закладів загальної середньої освіти. - Київ: Ірпінське ТОВ «Видавництво «Перун», 2018. – 256 с.
6. Бондар А. Д. Лабораторні і практичні роботи у вищій школі / А. Д. Бондар, Л.А. Ранська – К.: Вища школа, 1977. – 77 с.
7. Бутенко Н.Ю. Комунікативна майстерність викладача: [навчальний посібник] / Н.Ю. Бутенко. – К. : КНЕУ, 2005. – 336 с.
8. Васянович Г. П. Педагогіка вищої школи: [навч.-метод. посібник] / Г.П. Васянович; Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. — Львів, 2000. — 100 с.
9. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи / С.С. Вітвицька. – К. : Центр навчальної л-ри, 2003. – 320 с.
10. Географія 10-11 класи. Профільний рівень. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти. Наказ Міністерства освіти і науки України від 23 жовтня 2017 року №1407.
11. Географія 10-11 класи. Рівень стандарт. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти. Наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року №698.
12. Географія 6-9 класи. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти. Наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року №698.
13. Гільберг Т.Г., Савчук І.Г., Совенко В.В. Географія (рівень стандарту) підручник для 10-го класу закладів загальної середньої освіти. Київ: УОВЦ «Оріон», 2018. – 240 с.
14. Гончаров С. М. Інтерактивні технології навчання в кредитно-модульній системі організації навчального процесу: навчально-методичний посібник / С. М. Гончаров. – Рівне: НУВГП, 2006. – 172 с.
15. Гришина Т. В. Освітня технологія як об'єкт методичної роботи / Т. В. Гришина. – Х. : Вид. група «Основа», 2003. – 96 с.
16. Грищенко М. М. Дидактичні поради молодому викладачеві / М. М. Грищенко. – К. : Вища школа, 1973. – 67 с.
17. Державний стандарт базової середньої освіти. Постанова Кабінету Міністрів України від 30. 09. 2020 р. № 898
18. Дидактичні матеріали до курсів географії 6,7 класів. Частина 1. – Х.: Основи, 2010. – 92 с. – (Б-ка журн. «Географія». Вип. 10 (82)).
19. Довгань Г.Д., Стадник О.Г., Масляк П.О., Куртей С.Л., Бродовська О.Г. Географія (профільний) підручник для 10-го класу закладів загальної середньої освіти. Харків: Вид-

- во «Ранок», 2018. – 256 с.
20. Загальна методика навчання географії / О.М. Топузов, В.М. Самойленко, Л.П. Вішнікіна. – Київ: ДНВП «Картографія», 2012. – 512 с.
 21. Інноваційні технології в роботі вчителя географії / уклад. Науменко Є.І. – Х.: Основи, 2011. – 96 с. – (Б-ка журн. «Географія». Вип. 9 (93)).
 22. Касіяник І.П., Мисько В.З. Методика навчання географії (теоретичний аспект). Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута»», 2017.–214 с.
 23. Книга вчителя географії: Довідково-методичні видання / Упоряд. Н.В. Бескова, В.М. Проценко. – Харків: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2005. – 288с.
 24. Кнодель Л. В. Педагогіка вищої школи: [посіб. для магістрів] / Л. В. Кнодель. — К. : Вид. Паливода А.В., 2008. — 134 с.
 25. Кобернік С. Г. Методика навчання географії в загальноосвітніх навчальних закладах: Навчально-методичний посібник / С. Г. Кобернік, Р. Р. Коваленко, О. Я. Скуратович; за ред. С. Г. Коберніка. – К. : Навчальна книга, 2005. – 319 с.
 26. Кобернік С. Сучасний підручник з географії та проблеми його вдосконалення / С. Кобернік // Географія та основи економіки в школі. – 2003. – № 5. – С. 11-14.
 27. Кобернік С.Г. Методика викладання географії у вищій школі. // Збірник типових навчальних програм для студентів спеціальності 7.04010401 та 8.04010401 "Географія". Ч. 2 / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова ; ред. В. П. Покаш [та ін.]. - К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2010. – С. 122-136.
 28. Концепції Нової української школи (2016 р.) URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
 29. Корнєєв В.П., Проблемне навчання географії: [посіб.] / Віктор Петрович Корнєєв (заг.ред.), О. В. Корнєєв, Л. І. Круглик, О. М. Топузов. — Х. : Основа, 2008. — 96с.
 30. Коротун С.А., Романів А.С. Роль сучасної шкільної географії в громадянському житті та кар'єрному зростанні особистості. Географічна освіта у шкільних та позашкільних закладах : проблеми, пошуки, перспективи : Збірник наукових праць ; за ред. проф. Д. В. Лико / Рівненський державний гуманітарний університет. – Рівне: Видавець О. Зень, 2020. – С. 11-15
 31. Криловець М. Г. Фахова та методична підготовка майбутніх учителів географії: теорія і практика [монографія] / М. Г. Криловець. – Ніжин: Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2007. – 301 с.
 32. Кудіна В. В. Педагогіка вищої школи: [навч. посібник для студ. вищих навч. закл.] / В.В. Кудіна, М.І. Соловей, Є.С. Спіцин — 2-ге вид., доп. і переробл. — К. : Ленвіт, 2007. — 194 с.
 33. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи: [навч. посіб.] / А. І. Кузьмінський. — К. : Знання, 2005. — 486 с.
 34. Мартинюк В.О., Романів А.С., Романів О.Я., Селецький В.П., Яроменко О.В. Учнівські науково-дослідницькі роботи з географії: методологія та методика. Навчально-методичний посібник. Рівне, 2014. 228 с
 35. Марушкевич А. А. Педагогіка вищої школи: теорія виховання: [навч. посіб.] / А.А. Марушкевич; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. — К. : ВПЦ "Київський ун-т", 2006. — 60 с.
 36. Методика викладання географії / Упоряд. Н. Муніч, В.Серебрій. – К.: Ред. загальнопед. газ., 2005. – 128 с.
 37. Методологічні основи географічних наукових досліджень учнів Малої академії наук України : Навчально-методичний посібник. [А. Романів, О. Романів, О. Яроменко; відп. за вип. О. Лісовий, С. Лихота]. К. 2016. 72 с.
 38. Міжнародна хартія географічної освіти / Комісія з географ. освіти. Міжнар. географ. союз, 1992. Книжка в журналі // Географія та основи економіки в шк. – 1999. – № 3. – 15 с.
 39. Мороз О. Г. Педагогіка і психологія вищої школи: [навч. посіб. для молодих викладачів,

- аспірантів і майбутніх магістрів] / О.Г. Мороз (заг.ред.), О. С. Падалка, В. І. Юрченко. — К. : НПУ, 2003. — 267 с.
40. Муніч Н. Програмоване застосування системи проблемно-символічних сигналів (ПСС) у викладанні географії / Н. Муніч // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2002. – № 5 (250). – С. 11.
 41. Навчальний процес у вищій педагогічній школі: [навчальний посібник] / за заг. ред. академіка О. Г. Мороза. – К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2001. – 337 с.
 42. Освітні технології: [навч.-метод. посібник] / О. М. Пехота, А. З. Кіктенко, О.М.Любарська та ін.; За ред. О.М. Пехоти. – К. : Вид-во А.С.К., 2003. – 255 с.
 43. Основи педагогічної майстерності / За ред. І.А. Зязюна. – К., 1997. – 349 с.
 44. П'ятакова Г. П. Сучасні педагогічні технології та методика застосування їх у вищій школі / Г. П. П'ятакова, Н. М. Заячківська. – Львів: Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. – 100 с.
 45. Пальчевський С. С. Сугестопедагогіка: новітні технології : [навч. посіб.] / С. С. Пальчевський. – К. : Кондор, 2005. – 351 с.
 46. Педагогіка вищої школи: [Навч. посібник] / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк, А. В.Семенова та ін., За ред З. Н. Курлянд. – К. : Знання, 2005. – 399 с.
 47. Плахотнік О. В. Теоретико-методологічні основи розвитку геоecологічної освіти в Україні / О. В. Плахотнік. – К., 1998. – 333 с.
 48. Проблеми безперервної географічної освіти // Зб. наукових праць: випуски 1-4. – Х., 2000-2010.
 49. Романів А.С., Чуманевич Я. С. Використання STEM–технологій на уроках географії. Актуальні проблеми та перспективи розвитку регіонів: матеріали II міжнар. наук.- практ. конф. (Рівне, 23 червня 2023 року) / МEGУ ім. акад. С. Дем'янчука. Рівне. МEGУ ім. акад. С. Дем'янчука, 2023.
 50. Романів О.Я. Методика викладання географії у вищій школі: навчально-методичний посібник для спеціальності 8.04010401 «Географія» / О.Я. Романів. – Рівне, 2012. – 168 с.
 51. Самойленко В. М. Інтеграція математично-модельних і геоінформаційних засад підготовки географів / В.М. Самойленко // Вісник КНУ ім. Тараса Шевченка. Географія. – 2005. – Вип. 51. – С. 10-12.
 52. Саюк В. І. Розвиток професійної компетентності вчителів географії у системі післядипломної педагогічної освіти: Автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.04 / В.І. Саюк; Центр. ін-т післядиплом. пед. освіти АПН України. — К., 2007. — 22 с.
 53. Скуратович О.Я. Шкільний курс географії та методика його викладання. - 318 с.
 54. Тімець О. В. Професійна компетентність вчителя географії: навч. посіб. для студ.-географів пед. ВНЗ / О.В. Тімець; Уманський держ. педагогічний ун-т ім. Павла Тичини. – Умань: [СПД Сочінський], 2008. – 319 с.
 55. Тімець О. В. Формування фахової компетентності майбутнього вчителя географії у процесі професійної підготовки: [монографія] / Тімець О.В.; Уман. держ. пед. ун-т ім. П. Тичини. – Умань : Сочінський, 2010. – 340 с.
 56. Тімець О. Професійна підготовка майбутнього вчителя географії: взаємозв'язок когнітивного, операційного і особистісного компонентів його фахової компетентності / О. Тімець // Проблеми підготовки сучасного вчителя. – № 2. – 2010. – С. 46-52.
 57. Ткаченко О. Л. Вдосконалення професійної компетентності майбутніх учителів географії як умова впровадження профільного навчання [Електронний ресурс]/ О. Л. Ткаченко. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pednauk/2009_1/229.pdf
 58. Тренінгові технології навчання з економічних дисциплін: навчальний посібник / Г. О. Ковальчук, Н. Ю. Бутенко, М. В. Артюшина, І. А. Балягіна, М. І. Радченко; за заг. редакцією Г. О. Ковальчук. – К. : КНЕУ, 2005. – 300 с.
 59. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: [навч. посіб.] — К. : Академвидав, 2006. — 352 с.
 60. Яроменко О., Чекан М. Застосування інформаційних технологій на уроках географії в

умовах дистанційного навчання. Актуальні проблеми та перспективи розвитку регіонів: матеріали II міжнар. наук.- практ. конф. (Рівне, 23 червня 2023 року) / МЕРУ ім. акад. С. Дем'янчука. Рівне. МЕРУ ім. акад. С. Дем'янчука, 2023.

61. Solem M. Skills in professional geography: an assessment of workforce needs and expectations / Michael Solem , Ivan Cheung, M. Beth Schlemper. URL: [//http://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/00330120802013620](http://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/00330120802013620)

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Під час виконання завдань вимагається дотримання правил академічної доброчесності. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів	
Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (теми 1-6)	30
Змістовий модуль 2 (теми 7-13)	30
Підсумковий контроль (теми 1-13) – екзамен	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів		
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни